

Міністерство освіти та науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Історико-філологічний факультет

Кафедра української та зарубіжної літератур

**ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ:
СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Збірник наукових статей

ВИПУСК 2

Одеса 2024

УДК 811.161.2'42 (075.8)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 5 від 31 жовтня 2024 року)

Редакційна колегія

Авксентьєва Г. А., кандидат філологічних наук, доцент – відповідальний редактор.

Босва Е. В., кандидат філологічних наук, доцент – відповідальний редактор.

Павлюк Н. Л., кандидат філологічних наук, доцент – відповідальний редактор.

Горанська Т. В., старший викладач – відповідальний редактор.

Рецензенти

Шевченко Т. М. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Кон О. О. – кандидат філологічних наук, доцент, декан історико-філологічного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Теорія та практика аналізу художнього тексту: сучасні вектори досліджень : зб. наук. статей. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2024. Вип. 2. 249 с.

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2024

культури. Цьому сприяли також глибоке вивчення фольклору, добре знання народного побуту, звичаїв українського народу, унікальні здібності в опануванні мовою. Сучасники Марка Вовчка були здивовані не лише блискучим знанням народної мови і обставин життя українців, а й глибокою обізнаністю авторки з психологією, кодами душі українського народу [4, с. 98].

Література

1. Вовчок М. Інститутка. Київ, 2001. 61 с.
2. Грицай М. С. Марко Вовчок. Творчий шлях. Київ : Вища шк., 1983. 198 с.
3. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. Київ : Мистецтво, 1994. 352 с.
4. Левчик Н. Самоозначення у мистецькому слові: етапи творчого шляху Марка Вовчка. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2012. № 27. С. 97–101.
URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/3854/1/CAMOOOZHACHENNYA%20U%20MISTECYCKOMY%20SLOBI.pdf>.
5. Лобач-Жученко Б. Про Марка Вовчка: сторінки до творчої біографії письменниці. Київ, 1979. 309 с.
6. Слоновьовська О. В., Мафтин Н. В., Вівчарик Н. М. Підручник з української літератури (рівень стандарту). 10 клас: підручник. Київ : Літера ЛТД, 2018. 224 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1229-ukrainska-literatura-10-klas-slonoyska.html>.
7. Шевченко Т. Г. Автобіографія. Щоденник. Київ : Дніпро, 1988. 343 с.

Світлана ЧУДАК,

*голова циклової комісії гуманітарних дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу «Одеський автомобільно-
дорожній фаховий коледж «Одеська політехніка», викладач вищої
категорії, викладач-методист*

*Ірина ШЕКМАР,
магістрантка 2 р. н.
історико-філологічного факультету
Університету Ушинського*

ЕКСПРЕСІОНІСТИЧНА МОДЕЛЬ ХАРАКТЕРОТВОРЕННЯ В ПОВІСТІ-ПОЕМІ ОСИПА ТУРЯНСЬКОГО «ПОЗА МЕЖАМИ БОЛЮ»

Постановка проблеми. Осип Турянський – один із найяскравіших представників українського модернізму, знаний у світовій літературі як автор поеми в прозі «Поза межами болю», в якій правдиво змальовується Перша світова війна, що констатувала злочин імперіалізму проти людяності. Митець увійшов в українську літературу як талановитий прозаїк, поет, драматург, філософ, витончений критик. В українській прозі ХХ століття він представляє експресіоністичну манеру письма з її утвердженням надзвичайної почуттєвості особистості та її волелюбної вдачі. Саме характери героїв та моделювальні складники характеротворення в заявленому творі не ставали ще об'єктами наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Деякі аспекти творчості О. Турянського порушували в наукових дослідженнях такі літературознавці, письменники та журналісти: Т. Прохасько («Перша світова війна в українській класичній літературі: О. Турянський»), Т. Дзись («Літературний контекст у проекції типології та сприймання: Йозеф Рот, Осип Турянський, Іван Франко»), Н. Мафтин («Поетика експресіонізму в романі Осипа Турянського «Поза межами болю»»), М. Моклиця («Алегоричний код літератури, або Реабілітація алегорії триває»), М. Нестелєєв («Поза межами й у межах: Осип Турянський і його найвідоміший твір») та ін. У своїх розвідках автори засвідчили неабиякий хист митця в художньому текстотворенні на різних рівнях поетики й проблематики.

Метою статті є дослідження експресіоністичної моделі характеротворення в повісті-поемі Осипа Турянського «Поза межами болю».

Виклад основного матеріалу. У 1921 р. у Відні вийшла друком повість-поема Осипа Турянського «Поза межами болю. Картина з безодні». У виданні вражала силою правди післямова Роберта Плена до книжки. Критик підніс твір Турянського до найвищих висот світового письменства, наголошуючи на його органічній єдності з іншими видатними творами європейської літератури: «Його твір – це акт душі, вицвіт людського духа – це твір світової літератури» [3, с. 7]. За А. Печарським, котрий посилається на відгуки тодішньої європейської критики, твір став справжнім бестселером двадцятих років, свідченням чому стали відгуки віденських рецензентів, які надавали перевагу романові О. Турянського над «Вогнем» А. Барбюса, «Червоним сміхом» Л. Андреєва, «Vae victis» А. Віванті [4, с. 38].

Осип Туринський привніс новий світогляд в українську літературу, сприяючи відкритості і включенню її в процес «універсального [...] обміну вартостями» [3, с. 9] світової культури. Проте тогочасна національна свідомість більшості галичан сприймала світ крізь призму колоніального гніту й замкнутості в трагізмі свого болю, що проєктувало й замкнутість самої літератури. Письменники перші відгукнулись на заклики політиків до об'єднання в боротьбі за власну державу. В той неспокійний час багато хто вважав, що не має часу перейматися духовними проблемами, важливіше – розвивати почуття патріотизму в галичан. Але досвід світових літератур показує, що всі грані людського життя завжди на часі і мають розвиватися в гармонії, інакше не оминати масштабних втрат.

На початку Першої світової війни Осипа Турянського було мобілізовано в австрійське військо на фронт. У 1915 році він потрапив до сербського полону. Під час зимового відступу серби етапували засніженими горами шістдесят тисяч полонених, серед яких був і письменник. Від голоду й холоду масово гинули й полонені, й солдати сербської королівської армії. Цю виснажливу

дорогу назвали «шляхом смерті», тут загинуло 45000 полонених. Друзі Турянського по недолі замерзли біля згасаючого багаття, а його, охопленого кригою і напівживого, знайшов лікар Романишин і повернув до життя. Ці події й покладено в основу повісті «Поза межами болю», яку написав на італійському острові Ельба, куди був інтернований як офіцер австрійської армії. Справедливо стверджує Н. Мафтин: «Потужний автобіографічний струмінь «роману болю» О. Турянського також сягає універсальних, надособистісних вершин, шокує тягарем пережитого самим автором на «дорозі смерті», що пролягала крізь албанські гори: Турянський був тільки одним із 60 тисяч австрійських солдатів, сербських полонених, яких гнали цією дорогою, лише одним із тих 15 тисяч, котрі залишилися живими» [1, с. 128].

Поетика експресіонізму зумовлює художній процес характеротворення. Повість проймає антивоєнний пафос, засудження імперіалістичної війни, що принесла Європі кровопролиття, смерть невинних людей. Автор починає свій твір такими словами: «Я і мої товариші впали жертвою злочину... Тіні моїх товаришів являються мені у сні й на яві. І я лечу з ними у прірву. Я чудом остався між живими. І в моїм серці плаче жаль і туга за ними» [5, с. 142].

Розпочинається твір переднім словом автора. У ньому він прагне підготувати читача до сприймання подальшої розповіді як невігданої історії. Відтворено напружену гаму почуттів, що їх він пережив, перебуваючи на війні та в сербському полоні. Відтак розкрито мотиви написання повісті як протесту проти антигуманної суті війни, акцентуючи увагу читача на реальному контексті оповідної історії. Художня картина світу побудована на розповіді про жахіття війни, падінні й духовному возвеличенні людини.

Експозиція в ліричному дусі подає характер героя крізь призму узагальненої картини трагічних подій, що відбувалися в албанських горах. Оповідач, немов з висоти пташиного польоту, оглядає гірські хребти, де, за його словами, розгортається боротьба між життям і смертю. Прийоми поетичного узагальнення використовуються оповідачем у зображенні бранців.

Спочатку бачимо масу людей, об'єднаних спільним випробуванням. Епічний герой відтворює фатальність долі кожного, хто потрапив у вир подій Першої світової війни. Конкретні епізоди, як вбивство вартовим полоненого, який не має сил далі йти, мають повторюваний характер, коли одиничне узагальнює типові ситуації.

Загалом у повісті використано першоособову наративну ситуацію: оповідач-свідок розповідає історію групи полонених, яким вдалося втекти й вони опинились перед новими, не менш грізними викликами – холодом і голодом. Читач дізнається, що герой-оповідач – один із семи учасників подальших подій, тобто Оглядівський (прототипом якого був Осип Турянський), який по чергову представляє кожного з друзів. Саме перед його очима проходить боротьба між життям і смертю, він є об'єктивним свідком описуваних подій. Проте в його лаконічну розповідь про дії побратимів вриваються власні переживання, які переходять у видіння. Свідомість інших персонажів для нього залишається прихованою, він лише передає зовнішні вияви їх страждань або висловлює свої здогади про їх душевний стан. «Добровський скавав як навіжений. Пристанув на хвилину і глянув на чорне небо та в недру. На його обличчі боролися біль, гордість чоловіка, що кинений у прірву буття, відчуває всю грозу своєї безсильності» [5, с. 62].

У цьому контексті важливу роль відіграють монологи дійових осіб, які часто переходять у марення. Завдяки такому характеротворчому прийомові перед читачем розгортається реалістична картина екзистенційної ситуації, коли висловлюються справжні почуття людини, відбувається переоцінка власного буття, моральних принципів. Саме тому в баченні Оглядівського поступово увиразнюється візія дружини та дитини. Вона набуває форм окремих сцен, аж поки не зливається з дійсністю й досягає апогею в кінці, коли марення Оглядівського вражають його друзів.

Суб'єктивність оповіді, її експресивність відіграє важливу художню роль у моделюванні картини світу. Вона дозволяє нараторові-персонажеві правдиво, з

погляду людини, яка знаходиться в межовій ситуації, відтворити емоційне напруження моменту, а також дозволяє висловити власну оцінку, що виливається в гнівну інвективу імперіалістичній війні, людству, яке байдуже спостерігає світову трагедію, братовбивчу війну заради матеріальних інтересів. Р.Мовчан, зокрема, називає експресіоністською таку постать, що «сама проявляє активність, диктує світові свою «волю», бунтує, а не впокорується йому» [2, с. 68].

Під впливом позиції героя-наратора моделюється час історії, який передає виключно теперішній момент, лише в розмовах героїв ретроспективно з'являється спогад про минуле. Головний герой не помічає плину часу, тільки раз згадує, що минуло десять днів, як вони нічого не їли. Фінальний акордом повісті є драматична сцена порятунку Оглядівського, яка передається через непевне сприймання виснаженої свідомості: «Сон чи ява? Мов крізь млу ввижається мені: лід... якісь зимні руки... вода... я в воді... Це сон... Якийсь голос кличе...» [5, с. 126]. Деталі свого порятунку герой дізнається зі слів Василя Романишина, а про долю його товаришів красномовно свідчить прийом замовчування.

Відповідно до жанру повісті-поєми в художній структурі твору «Поза межами болю» переважає ліричне начало, зумовлене першоособовою викладовою формою, але наявне й епічне начало: розповідь про трагічні події Першої світової війни. Як і в інших жанрових різновидах повісті, у творі Турянського поряд з розгортанням подієвої основи, організацією художнього світу важливу роль відіграють емоції, переживання, думки героя, викликані описуваними явищами війни як світової драми, в якій гинуть тисячі людей. Характерною ознакою цієї повісті є поєднання ліризму з достовірністю, документальністю змальованих подій.

Конкретний опис світу війни збігається з усвідомленням оповідачем особистої відповідальності перед своїми дітьми та дружиною, які чекають його з війни. Тому в ліричній повісті центр тяжіння переноситься на розкриття

характеру, психіки ліричного героя, крізь сприймання якого розкривається картина світу. З цією метою автобіографічний оповідач майстерно застосовує такі оповідні прийоми, як психологізм, глибокі художні ретроспекції та пролепсиси (пригадування вище сказаного для того, щоб пояснити нині мовлене).

У повісті застосовано властиве поезії експресіонізму композиційне обрамлення: починається твір реквієм про загиблих товаришів і завершується думкою про померлих побратимів. Горе Оглядівського підкреслює його туга за ними: «Нараз із моїх очей продерлися дві великі, важкі сльози, гарячі, наче кров. І покотились по знуждованім обличчі, мов два камені по висохлій, бурєю битій, громами розритій землі» [5, с. 127]. Повістяр майстерно застосовує такі композиційні одиниці, як описи, марення, напливи, діалоги й монологи, вставні епізоди, пісню, що її заспівав перед смертю сліпий Штранцінгер, колискову заспівав Ніколич.

Автор застосував фрагментарну композицію, що становить собою різновид кінематографічної монтажної побудови для загострення характерологічного ефекту. Повість складається з мікрочастин: «шлях смерті» – показ колони з шістдесяти тисяч полонених, що пересуваються засніженими і холодними албанськими хребтами; «танець смерті» – епізод, в якому семеро полонених доскону танцюють довкола куща, щоб з одягу мертвого запалити вогнище (міжтекстовий перегук із танцем відчаю Івана Дідуха з сусідами перед міграцією з новели експресіоніста Василя Стефаника «Камінний хрест»); «країна Сонця» – марення обездолених вояків про щасливу країну і гармонію у світі; «Різдвяні свята» – картина-візія оповідача-персонажа, який опиняється біля дому, спостерігаючи через вікно, як дружина з дітьми зустрічає Святвечір; «пісня вічності» – помираючи, сліпий скрипаль Штранцінгер виконує пісню-гімн перемозі людяності над божевільям голоду; «мандрівка мерців» – картина, в якій фізично виснажені полонені линуць у лабіринти психічних зламів, ірреальні виміри світу.

Сюжет повісті однолінійний і концентричний, проте розгортається з глибокою психологічною напруженістю, щемливими порухами в душах героїв, за допомогою яких простежуються етапи боротьби за життя, перемогу людяного над антигуманним світом війни.

Осип Турянський – тонкий майстер у змалюванні персонажів у межових ситуаціях вибору, що постає перед кожним із них. Автор зображує, як воля до життя керує вчинками героїв твору, яким постійно загрожує смерть. Вбивши жорстокого конвоїра, полонені відходять вбік від дороги і зупиняються над проваллям. Єдиний порятунок – вогонь, а його розпалити можна лише одягом когось із товаришів, їхню суперечку вирішить танець смерті: багаття запалить з одягу того, хто перший впаде і не встане. Цей танець смерті символізує споконвічний інстинкт і волю до життя. Тут ще діє закон людської моралі, бо смертники не кидаються один на одного, як звірі. Зігрівшись біля вогню, вони зрозуміли, що їх переслідує ще страшніший ворог – голод. Інстинкт самозбереження і затьмарений розум штовхає Сабо вгамувати голод людодством, до чого він намовляє товаришів, які хочуть теж вижити, адже труп Бояна лежить поруч. Проте людське начало перемагає і за цих трагічних обставин. Героїв осяює просвітлення, і вони повстають проти тваринного інстинкту, перемагають свою слабкість, їхній дух торжествує. Проте фізичні сили покидають героїв: вони залишають цей світ.

Справжнім апофеозом шляхетному й гуманному в людині стала «пісня життя», яку востаннє спромігся заграти на скрипці сліпий Штранцінгер. У художньому світі повісті діють семеро, які належать до різних національностей: Оглядівський і Добровський – українці, Пшилуський – поляк, Сабо – угорець, Штранцінгер – австрієць, Боян і Ніколич – серби. Вони змальовані в річищі експресіоністської поетики як герої-символи, майже алегорії, носії гуманістичної ідеї вболівання за людину і долю світу. Автор уважав, що суть катастрофи, якою була Друга світова війна, можна збагнути через граничну умовність, яскравість пера і барв, крик душі героїв, деформацію їх свідомості і

містичний ракурс (видіння, сні, марення). Проте оповідач індивідуалізує їхні характери через мовлення представника певної соціальної верстви. Зокрема, у Саба мова лайлива, складається з брутальних висловів: «світова сволоч», «собача личина». Мовлення Добровського характеризує його як освічену, інтелігентну людину, його вислови забарвлені іронією: «прохаємо ласкаво», «вельмишановне панство», «добірними салоновими рухами». Мова скрипаля Штранцінгера – це мовлення інтелігента, мрійника, символічне й афористичне: «Люди не є злі, не є добрі... тільки нещасливі – і щасливі» [5, с. 137].

Найповніше зображено Оглядівського. Його образ наповнений теплом і співчуттям. Це не прямолінійний персонаж. Він, як й інші полонені, впадає в песимізм, але стоїчно хоче його подолати. У такі важкі хвилини перед ним постають символи сонця й матері з дитиною, що є святими духовними константами українця. Герой-оповідач сповідує високоетичні ідеали свого народу, ідею християнської моралі, любові та злагоди, братерства людей. Перебуваючи в передсмертному стані, він споглядає своє життя, відчуває нерозривність з рідною землею, на якій «золоте колосся кланяється на привітання, а синє небо любо і приязно сміється» [5, с. 61]. Через національно забарвлені образи розкривається мрійлива душа бранця.

Оповідач-персонаж, перебуваючи серед снігових вершин албанських гір, відзначає роль рідної мови, яка допомагає йому вижити, мобілізувати внутрішнє «Я», вивести зі стану несвідомого: «Українське слово поволі приводить мене щораз більше до притомності» [5, с. 152]. Правда, автор Оглядівського наділяє ідеєю так званого «українського дводушшя» – у ньому поєднано душу героя, борця, риси прометеївського типу, але й душу невільника. Проте цей характерний комплекс йому допомагає шанувати високі духовні принципи родини. Образ дружини і малого сина, сімейні почуття любові, поваги допомагають йому вижити в нелегких умовах зимового походу.

Характер Оглядівського змальовується в динаміці почуттів і настроїв. За своїм психологічним типом він інтроверт, повністю перебуває у своєму

внутрішньому світі, через те його світ наповнений видіннями, інтуїтивними передбаченнями, ілюзіями, які викликають у нього не песимізм, а оптимізм, любов, віру і надію. Волю до життя живить висока й благородна ідея. Слабкий фізично, Оглядівський переміг фатальну смерть тому, що в найтяжчі хвилини думав не про себе, а про сина й дружину, візії про яких стають символами життя.

«Поза межі болю» – назва твору символічна: опинившись у неймовірно трагічних ситуаціях, на межі виживання, Оглядівський вірить у силу любові дружини й сина, які в його очах були світлою зорею, що вела його до особистісної перемоги. Він долає обставини і виходить переможцем у двобої зі смертю, утверджуючи активний гуманізм, загальнолюдські цінності.

Висновки. Отже, характерологічний аспект повісті увиразнено засобами психологізму, зокрема переживаннями, думками, емоціями, снами, видіннями головного героя; індивідуалізація характерів персонажів реалізується через їх мовлення; монологічна форма оповіді загострює характерологічний ефект і репрезентує діалектику душі й вияви вдачі героя під впливом епатажних чинників.

Література

1. Мафтин Н. У пошуках «grand» стилю: західноукраїнська та еміграційна проза міжвоєнного двадцятиліття: монографія. Івано-Франківськ : ЛІК, 2019. 336 с.
2. Мовчан Р. Осип Турянський. *Українська мова й література в серед. школах, гімназіях, ліцях та колегіумах*. 2018. № 6. С. 63 – 72.
3. Плен Р. Естетично-критичні замітки до твору Осипа Турянського «Поза межами болю». *Турянський О. Поза межами болю. Картина з безодні*. Київ : Дніпро, 1989. С. 3 – 12.
4. Печарський А. Поетика творчості Осипа Турянського. Львів : Основи, 2003. 206 с.

5. Турянський О. Поза межами болю. Картина з безодні. Київ : Дніпро, 1989. 334 с.

*Ганна РАДЬКО,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української літератури
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка
Юлія БАБАК,
магістрантка 2 р. н.
факультету української філології та журналістики,
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ПСИХОЛОГІЗМ ОБРАЗУ СИДОНІЇ У ПОВІСТІ «МАМА СИДОНІЯ» ІЗ КНИГИ МАРІЇ МАТІОС «МАМИ»

Постановка проблеми. Серед різноманітного й різностильового потоку української сучасної прози творчість Марії Матіос давно вже посіла досить почесне й гідне місце, привернувши до себе увагу критиків та серця читачів. Від твору до твору все виразніше окреслюється поле глибинної обсервації письменницею художньої дійсності, яке, очевидно, можна визначити як дослідження жіночої душі та долі. Про це свідчать і драма на шість дій Марії Матіос «Мами». Основна історія книжки Марії Матіос – це історія мами Сидонії. Головна героїня втілює в собі багатогранний світ емоцій та переживань. Ця стаття спрямована на аналіз психологізму образу Сидонії, висвітлюючи ключові аспекти її внутрішнього світогляду та взаємозв'язку з зовнішнім світом.

Метою нашої статті є аналіз психологізму образу матері Сидонії у повісті «Мама Сидонія» Марії Матіос. Глибокий психологізм є однією з ключових особливостей творчості авторки, тому варто ретельно розглянути, яким чином

Крупеньова Т. І., Якущенко А. <i>Особливості розвитку критичного мислення учнів середньої школи</i>	127
Мороко М. Ю., Бобровська Н. <i>Поетика психологізму в історичному романі у віршах Ліни Костенко «Маруся Чурай»</i>	134
Павлюк Н. Л., Швайка В. <i>Реалістичний дискурс повісті Марка Вовчка «Інститутка»</i>	143
Чудак С. І., Шекмар І. <i>Експресіоністична модель характеротворення в повісті-поемі Осипа Турянського «Поза межами болю»</i>	151
Радько Г. І., Бабак Ю. <i>Психологізм образу Сидонії у повісті «Мама Сидонія» із книги Марії Матіос «Мами»</i>	160
Радько Г. І., Галенко А. <i>Образна природа повісті Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі»</i>	166
Геркогло А. <i>Використання лінгвістичних задач на уроках української мови у контексті інновацій освітянської реформи</i>	174
Кістол В. <i>Фольклорна образно-символічна парадигма в романі В. Шевчука «Дім на горі»</i>	182
Кондрашова О. <i>Функційна парадигма суспільно-політичної лексики в публіцистиці Юрія Щербака</i>	191
Макаренко О. <i>Специфіка презентації образу наратора в романі Володимира Рутківського «Джури козака Швайки»</i>	200
Паламарчук А. <i>Екзистенційні виміри збірки В. Стуса «Веселий цвинтар»</i>	209
Парадовська Т. <i>Збірка «Народні оповідання» Марка Вовчка: специфіка засобів характеротворення</i>	219
Семко І. <i>Жанрове новаторство «Патетичної сонати» М. Куліша</i>	227
Шевченко С. <i>Інтертекстуальність біографічних романів П. Акройда</i>	236
Інформація про керівників	246

Наукове видання

**ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ:
СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Збірник наукових статей

ВИПУСК 2

Підп. до друку. Формат 60х90/16. Папір офсетний.

Гарний «Times New Roman» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 11.

Наклад 100 пр.

Видавець Букаєв Вадим Вікторовий

вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02. 03. 2007 р.

Тел. 0949464393, email – 7431391@gmail.com